

כמה נקודות לענין טהרת הגזע של תרנגולי בראקל

אפתח בדבר תורה איתא בילקוט שמעוני על התורה פרשת במדבר רמז תרפ"ד. בשעה שקבלו ישראל את התורה נתקנאו אומות העולם בהן מה ראו להתקרב יותר מן האומות סתם פיהן הקב"ה אמר להן הביאו לי ספר יוחסין שלכם שנאמר הבו לה' משפחות עמים כשם שבני מביאין ויתילדו על משפחותם לכך מנאם בראש הספר הזה אחר המצות, אלה המצות אשר צוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני, ואחר כך וידבר ה' במדבר סיני שאו את ראש כל עדת בני ישראל שלא זכו ליטול את התורה אלא בשביל היוחסין שלהן,

וקשה הרי בפ' וישלח יש יחוס של הגוים, אלא ראה רש"י שם. בת ענה בת צבעון. אם בת ענה לא בת צבעון.... והודיעך הכתוב שכולן בני ממזרות היו. (והוא מן המדרש).

● ובכן עופות הפטם מיוחסים הם כגוים, ויחוסם של עפות הפטם הם מכל מני עופות שהם אסורים לכל ישראל הן להחולכים בדרך מרן הבית יוסף (המחבר לא התיר אלא את העופות הכלולים במסורת חז"ל ובוז מהמיד הרמ"א) והן להחולכים בדרך רבינו הרמ"א זצ"ל.

● וביותר יפגם יחוסם ממה שהם עתידים לעשות, כמו שהתפרסם בכתביהם שידם נטויה לעוד חידושים בהרכבות, למשל כשהתחלתי לעסוק בענין העופות היו מוציאים לשחיטה עופות בני 12 שבועות ואחר כך בני 8 שבועות וכהיום בני 5 – 6 שבועות (כ 35 ימים)

● לאחרונה נודע שבין הפטמים הנשחטים יש גם ה"קארניש" ו"ראק" צעירים-בעצמם, מאלו שאין למגדלים צורך בהם לחוליה, ולפעמים השוחטים רואים ומכירים בהם, שהם שונים מהפטם שלכאורה אמם מין טהור.

● לעומתם יחוסם של תרנגולי הבראקל נקי, שאינם מורכבים.

1. אשר לדעתי מיוחסים הם עד תיבת נח, כמו שנאמר לנח. מהעוף למינהו וגו': ופירש רש"י. מהעוף למינהו. אותן שדבקו במיניהם ולא השחיתו דרכם וכו'

■ צורתם כצורת התרנגולים הרגילים מלפני מאה ועשרים שנה. (לא שאני זוכר מה שהי' לפני מאה ועשרים שנה, אלא אז נוסד החברה ה"שומרים את הגזע" וממילא אין חשש של תערובות מאז, וצורתו באז כן עתה בתרנגולים רגילים שזכורים לכל הזקנים)

■ השינויים שמדמים למצוא בהם, הם לפי מה שרגילים למראה הפטם.

■ והמוצאים שינויים בין הבראקל לבאלאדי שינויים אלו אינם מוזכרים בפוסקים.

■ וגם אין קושיא מהבאלאדי, כי סתם באלאדי יכול להיות מורכב, אני ראיתי אצל הערביים שבאותו כלי הרכב שמביאים למכור אפרוחים, יש הרבה פטמים וגם אפרוחים צבעוניים, ומוכרים את הצבעוניים למי שחפץ בהם וקוראים את שמו באלאדי, וכנראה מקורם ממקום אחד, (שכידוע בכל פעם נולדים אצל המרכיבים צורות וצבעים שאין לבעלים רצון וצורך בהם, ומוכרים אותם או הורגים וזורקים בובל ואין מטפלים בהם לגדלם).

■ והנה השם באלאדי אינו שם פרטי של עוף מסוים, אלא פירוש המלה "באלאדי" הוא פפרי, (יש גם שומשים באלאדי). וכמה מיני תרנגולים כלולים בזה השם, (כגון מאזור שכם או מאזור באר שבע, ושינוי המקום גם משנה קצת את מראהו) מובן שלמי שמכיר מין אחד יכול להיות שאינו מכיר מין אחר, ונדמה לו שיש שינוי- אבל כנגד המין האחר אין שום שינוי, ופשוט שגם מהמין האחר היו נשחטים ע"י השוחטים המעידים.

■ גם מה שאומרים שהבראקל הוא תרנגול קרב, אינו אמת כלל, קרוב לביתי החזיק אחד בחצירו שלושה בראקלים ואחד בשם באלאדי, וזה הבאלאדי היחיד הי' תוקף תמיד את השלושה בנישבות וקפיצות עליהם והשלושה סבלו ולא השיבו לו.

■ יש בין הבראקל לפעמים החרטום העליון קצת יותר ארוך, לדעתי זה נגרם ממה שטבע התרנגולים לנקר באדמה לחפש מזון ואם החרטום העליון לא הי' תמיד גָּדֵל קצת הי' החרטום משתפשף ומתקצר ולא הי' משמש את צרכי התרנגול, אבל כהיום שמזונם ניתן להם ע"י האדם הם לא מנקרים והחרטום לא משתפשף וטבע גָּדֵלָתָם ושאר כמקדם, (וכנראה זה הסיבה לציפרניים ארוכים מפני שאינם נשחקים ע"י חיפוש מזון), אבל הפטם עדיין לא הגיעו לגודלם בזמן שחיתתם ועדיין לא הספיק חרטומם להגדל. (זה הוא דעתי הפרטית ולא שאלתי למומחים)

■ השינוי הגדול בינו ובין הפטם הוא שלפטם יש חזה כפול (מחמת כל ההרכבות שעשו בהם כדי להשיג את רבוי הבשר, אבל שאין לי תמונות מזה), לעומתו הבראקל שלא נשתנה והחזה שלו אינו כפול ואולי יאמר מאן דהוא שהוא קטן.

■ אין שום שינוי באיבריו הפנימיים כמו שיעידו עשרות הבודקים שראו תרנגולי בראקל פתוחים, לפני יותר מחודשיים במשחמת "גלאט עוף" כשנשחטו בחמש מאות תרנגולי בראקל, וגם בשחיטה האחרונה בעיר אשדוד ראו עשרות בודקים, וגם אני בביתי פתחתי שלושה תרנגולים, והיו רגילים בכל איבריהם.

■ זפקו רגיל, טחולו רגיל, הקנה רגיל עגול, המקום במעיים שנקרא בלשונם הטמא "גבעול" סגור ובלי דלקת מה שכן מצוי בפטם, שיהי' פתוח וגם דלקת, וזה טריפה.

ואלו הם הדברים המיוחדים לבראקל

- ◀ אין גידול בראקל (עד שבאו לא"י) לצורכי בשר.
- ◀ כל המגדלים שאושרו על ידי, הם אצל גוים שיש להם אהבה לצורה זו של תרנגול זה ומשתתפים בקלוב "השומרים" על הגזע, ואלו שגדלו את הבראקל רק בדרך אגב בלי מטרת שמירת הגזע לא אושרו על ידי. ואולם גם אלה שמגדלים בדרך אגב אינם מגדלים למסחר בבשר.
- ◀ לכן תמצא אצל אחד חמש תרנגולים ואצל אחד שבע תרנגולים, המספר הגדול ביותר שראיתי אצל אחד הי' שלושים, ולא יותר כי לשם המטרה שלהם זה מספיק.
- ◀ כל התרנגולים (אצל המגדלים המשתתפים ב"בראקל קלוב") יש להם על הרגל טבעת פלאסטיק עם מספר שבו רמוז גם מי המגדל שאצלו נולדו, הטבעת אינה ניתנת לפתיחה אלא **לשבירה**.
- ◀ הטבעת מולבשת על התרנגול בעודו אפרוח, ומקבצים כל אצבעותיו, והאצבעות עוברים בדוחק את הטבעת, וממילא אין הטבעת נופלת מעצמה, וכשהתרנגול גדל קצת אין שום אפשרות להוריד את הטבעת אלא לשברה.
- ◀ אין אפשרות להלביש טבעת על תרנגול יותר גדול, כי אצבעותיו לא יעברו בטבעת, לכן אין אפשרות לחליף טבעת, דהיינו לשבור את הישן ולהלביש חדש. כל זה מבטיח לנו את **שמירתם מתרנגולים מסופקים**.
- ◀ לפני שנאספו הביצים כדי להבקיע מהם אפרוחים כדי להביאם לא"י, נבדקו כל התרנגולות והתרנגולים ע"י רופא של עופות הנקרא וויטרינאר, כדי להיות בטוחים שאין להם מחלות, כדי שלא יעבירו את מחלותיהם כאן לעופות אחרים, וגם שהם לא יחליאו את מי שאוכלם, והרופא לא בדק רק את אלו שיש להם טבעת, ונרשמו התוצאות לפי המספרים, ולא באופן של "תרנגולי מגדל פלוני", ראה להלן תמונה מפנקסו של הרופא. (השלמות לא מרשים להעביר ביצים או עופות רק אפרוחים עד בני שני ימים), הרופא לא בדק את חסירי הטבעת מהטעם הפשוט שאין ודאות שלא יחליפו את הבדוקים ונמצאו בריאים, באחרים שלא נבדקו. כל זה מהדק את **השמירה מחילופים**.
- ◀ הביצים אפשר להמתין מלהכניס לאיקאבטאטאר ('מדגה' בלשונם הטמא) כרגיל עד שבועיים מיום ההטלה, ובטיפול מיוחד שמטפלים עם הביצים, אינם מתקלקלים עד שלוש שבועות, כך הצליחו לאסוף כמות גדולה של ביצים מכמות קטנה של תרנגולות, (דהיינו בחמשה עשר ביצים לכל תרנגולת).
- ◀ בכל מקום שאושר על ידי נבדקו הביצים להבטיח שאין ביניהם ביצים שאינם כד חז, (ומה שמצאתי במקום אחד ביצה שהי' כד-כד מְשֻׁלְמִי התרעמו עלי שלא הבאתי אותה כדי למדרו כאן, שבמח ע"י מדידה היו מוצאים שצדה האחת יותר חדה, ולמעשה מקום זה נפסל ע"י הרבנים, ולא לקחו משם, וגם אין מהמגדלים המאושרים ע"י, אחד שקנה משם).
- ◀ מגדלי הבראקל מתמעטים והולכים, שהרי לפני כחמש עשר שנה הצליחו לאסוף מנסיעה אחת כמאתים וחמישים (250) ביצים (הם הועברו לא"י בשחור ואת מה שנתגדל מהם ראו רבני בני ברק, וגם מוריגו הנאב ד"ר יצחק טובי'ה ווייס שליט"א) ובשנת תשע"ה אספתי רק קצת יותר משישים (60) ביצים, הרי לך שאין כאן רווחי ממון כי אם שגעון של שמירת הגזע ואין שגעון זה עובר ליורשים לכן מתמעטים מגדלי הבראקל.
- ◀ לשאלת רבים היכן נעלמו כל התרנגולים המיוחסים? התשובה. כמו שנעלמו כל ספרי הקודש (חז"ן מהתנ"ך) בכתב יד, מפני ספרי הדפוס הזולים ומצוים בשפע, כן עופות הפטם הזולים ומצוים בשפע, דחקו את התרנגולים הישנים עד שהפכו לזכר שאין בו צורך וגידולו יקר וממילא גם בשרו יקר, וכך נעלמו! (יש כתבי יד במוזעאן גם יש תרנגולים מיוחסים במוזעאן ואותם מצאתי).
- ◀ לשאלת רבים למה לא לקחו באלאדי מא"י? התשובה. גם על הבאלאדי הי' צורך לחקור על מקורם, (במו שעשינו במדינת "אזארבייג'ן" (מדינה קטנה, מאד מיושנת, הכפרים הם בלי כל חידושי הזמן, מים מבורות או מנהר, ללא טעלעפאן, ללא אלעקטעריק, גם טעלעפאן נייד לא ניתן למלאות שם, ולמעשה לא יצא מנסיעה זו כלום), שלא אישרנו אלא רק מי שהוכיח שאצלו התרנגולים, מאז מקדם (ולא קנה אותם מאף אחד) וזה קשה מאד כאן בא"י שחצי קילאמעטער ליד הכפר יש עיר עם כל החידושי הזמן, ועוד שהבאלאדי נותן כשישים ביצים לשנה, וקשה מאד לגדל מהם עדרים שישאו רווחים, לעומת הבראקל שנותן מאה ושמנונים עד מאתיים ביצים לשנה, (ולהמוענים שזה גופו שינוי, התשובה שאילו היו מגדלים את הבאלאדי כאן כמו שמגדלים את הבראקל בבעלגיא, עם מזון משובח ומדור טוב ומזון מפגעי הזמן, אז אחרי כמה דורות של תרנגולים היו נותנים ביצים כמו הבראקל).

עבודה זרה דף ל"ד עמוד ב'. ההוא ארבא דמורייסא דאתי לנמילא דעכו אותיב רבי אבא דמן עכו נטורי בהדה א"ל רבא עד האידנא מאן נטרה א"ל: עד האידנא למאי נחוש לה אי משום דמערבי ביה חמרא, קיסתא דמורייס בלומא קיסתא דחמרא בד' לומי. א"ל ר' ירמיה לר' זירא דלמא אידי דצור אתו דשוי חמרא א"ל התם עיקולי ופשורי איכא.

רש"י נמילא דעכו. פור"ט זלע"ז מקום שהספינות עולות זו צינשה..קיסטא. שם המדה. זלומא. צוזא צמדינתו של עוזד כוכבים זה היין נמכר ציוקר והמורייס צוזל חזל כאן היין צוזל והמורייס ציוקר וחיישינן לערוצי. (בלומא בתמיהה) אידי דלור אתא דרך שפת הים הסמוכה ללור אתא האי חרצא. דשוי חמרא. כלומר שהיין צוזל שוי לשון זול כדאמרינן בעלמא (צ"מ דף נצ) עשיק לגצר ושוי לכריסך. עקולי ופשורי איכא. מים שהולכין עקלתון ופשורי מי שלגין נפשרים על שפת המים ואין מושכי הספינה יכולין לצא צאותו הדרך.

ונפסק להלכה צטור וש"ע יורה דעה הלכות תערוצות סימן קי"ד.

תוספות עבודה זרה דף י"ב עמוד א'. ד"ה. ושדי עובר בוכבים נבילה בקדירה פירש רש"י שדי צשר כחושה שלו וסקיל צשר שמינה כדי להרויח חזל צחנס כדי להכשיל את ישראל לא חיישינן חפילו (הישראל) הולך למרחוק וראיה מדלקמן צפרק שני (דף לד:) גצי הסיא חרצא דמורייסא דלא חייש לתערוצת חמרא כיון דקיסתא דמורייסא זלומא פ"י צוזא וקיסתא דחמרא צארצעה לומי פירוש צארצע זוזי. מתוס' זה מוכח שאין נפקא מינה אם הגוי מפסיד בחליפיו או אינו מרוויח בכל אופן הגוי לא יעשה דבר ללא תועלת לעצמו,

מהנ"ל ומעוד הרבה מקומות מוכח שאין לחשוש לגוי כשאין לו רווח מחליפין וכל שכן כשמפסיד את כל מה שנתכון לעשות, וכן אין לחוש שיקנה מאת גוי אחר שאינו משמר את טהרת הגזע, (להבדיל כמו שאמר הגואל לבועז פן אשחית את נחלתי. פי' לתת פגם בורעי.) כי על ידי זה יתערב אצלו תרנגולים שפגומים בתוארם ואינם בראקל נקי ולא יוכל להציגם בבא עת ההתכנסות בקלוב,

דברי שלום ואמת ממני

שלמה ציפסר

קצת ביאור על ענין פריחת תרנגולי הבראקל

ראשית עליך לדעת שהפטמים הם כבידי משקל ואין בהם כח לישא את משקלם לכן נקראים להם הצומת הגידים, וכל שכן שאין להם כח לפרוח כי כנפיהם חלשות (מפני שאינם כל כך למאכל הקטינו אותם ע"י שעיבדו את עופות), מה שאין כן תרנגולי הבראקל גדילים כטבעם וכחם כמשקלם, ואין לדמותם כלל.

מסכת שבת דף ל"ה עמוד ב'. במתא חזי תרנגולא, רש"י חזו תרנגולין. היושבים על הקורות מבעוד יום, וכן העורבים בשדה. טור אורח חיים הלכות שבת סימן רס"א. תרנגולין שיושבין על הקורה

מסכת שבת דף ע"ז עמוד ב'. מאי טעמא האי תימרא דתרנגולתא מדלי לעילא דדיירי אדפי ואי עייל קטרא מתעורא. רש"י: תימרא דתרנגולא מידליא לעילא. ר"ס של עין התחתון כשעו"ס עיניו עולה למעלה מן העליון וצפא"ר כל צריה העליון שוכז על התחתון. משום דדייר אדפי. שעולה זלילות על הקרשים והקורות לריך שיעלה התחתון על העליון מפני העשן שלא יכנס צעיניו.

בבא בתרא דף ז' עמוד א'. הכי אמר רב נחמן כי דדיירי אינשי וכמה אמר רב הונא בריה דרב יהושע כי היכי דעיילי איסוריתא דמחוזא והדר. רש"י: איסוריתא. חזילות קנים ארוכין. והדר. מחזיר עצמו לכל לדיין. שולחן ערוך חושן משפט סימן קס"ד סעיף ב'.... אם נשאר בגובה הבית שיקח אדם חבילה בינונית על ראשו ויכנס בה תחת קורות אלו..., ואיתא בפסחים דף נ' עמוד ב' תנו רבנן המשתכר בקנים ובקנקנים אינו רואה סימן ברכה לעולם. מאי טעמא כיון דנפיש אפחזייהו שלטא בהו עינא. רש"י. צקנים כל מקלות דקיס קרי קנים, שעושיין מהן גדרות ומחילות. אפחזייהו נפח שלהן. הרי שקנים נפתח גדול וגם "חבילה בינונית" יגבה מאד. הרי לך שגובה הבית כגובה אדם וחבילתו של קנים על ראשו כשלוש מעטער,

הרי שהתרנגולים עולים על הקורות ומסתמא הקורות הם בבית היכן שיש עשן (מפני שהכירה שמבשלים בה היא בבית והבישול בעצים לא בנאז) (וכל שכן אם הכוונה לקורת מבוי שהיא גבוה יותר בכדי שיכנסו בו גמלים וקרונות) וגובה

הבית הוא כשלוש מעטער כנ"ל, וכנראה שלא עשו סולמות לתרנגולים לעלות, אלא פורחים ועולים, הרי לך שפריחת גובה של בית הוא מדרך התרנגולים.

ובכל המקומות שבקרתי בחו"ל לצורך בדיקת התרנגולים לא הי' שום רשת מעל מקום גידולם של תרנגולי הבראקל (פרט למקום אחד שהגדר המפריד בין השני מינים הי' נמוך, במעטער וחצי) הרי שאינם פורחים כציפורים לגובה רב, ואינם נעלמים כמו ציפור, כנאמר. ושלח את הציפור החיה על פני השדה.

אחד מדפי הוויטרנאר, עמוד ראשון משמאל מס' הבדיקה, עמוד שני משמאל מס' העוף.

Dierengezondheidszorg Vlaanderen

Tel.: 078/05 05 23

Fax.: 078/05 23 23

E-mail

SERUM

HI TESTEN

NCD As (HI)

Identificatie: DH 7060
Datum begin analyse: 27/02/15
Validatie door: MVR
Uitvoerend labo: DGZ - Torhout

Aantal

Nr Identificatie

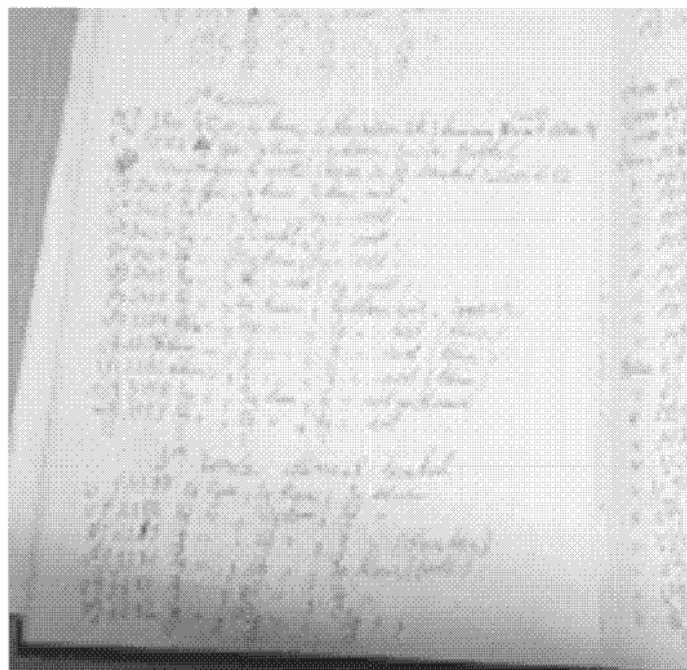
001	DH 7060	titer 1
002	DH7075	titer 1
003	DH7024	titer 1
004	DH7058	titer 1
005	DH7016	titer 1
006	SM5965	titer 1
007	SM5994	titer 1
008	SM5985	titer 1
009	SM5971	titer 1
010	SM5966	titer 1
011	SM5998	titer 1
012	SM6082	titer 1
013	SM5997	titer 1
014	SM5972	titer 1
015	SM5984	titer 1
016	VC5376	titer 1
017	VC5378	titer 1
018	VC5379	titer 1
019	VC5381	titer 1
020	VC5383	titer 1
021	VC5384	titer 2
022	VC5387	titer 3
023	VC5388	titer 4
024	VC5389	titer 4
025	VC5394	titer 4
026	VC5395	titer 4
027	VC5400	titer 5
028	VC5414	titer 5
029	VC5418	titer 5
030	VC5420	titer 5
031	VC5425	titer 5
032	VC2001	titer 5
033	VC2002	titer 5
034	VC2004	titer 5
035	VC2009	titer 6
036	VC3703	titer 6
037	M117	titer 6
038	M1384	titer 6
039	M1392	titer 6
040	M1389	titer 6
041	M1292	titer 6
042	M133	titer 6
043	M107	titer 6
044	M121	titer 6
045	M104	titer 6
046	M114	titer 6
047	M129	titer 6
048	M116	titer 6
049	M140	titer 6
050	M1388	titer 6
051	M1377	titer 6
052	M126	titer 6
053	M1382	titer 7
054	M2817	titer 7
055	M2814	titer 7
056	M944	titer 7
057	M1376	titer 7
058	M132	titer 8
059	M101	titer 8
060	M115	titer 8

בשרות העופות

7686401@gmail.com

תמונה מטבעת על רגל בראקל

תמונה מפנקסו של אחד המגדלים, אשר בו נרשם מספר האם והאב מכמה דורות של תרנגולים חבל שהתמונה הגיע אלי כל כך חלשה, אבל הפנקס נקרא בשעתו ע"י יהודי ירא וחרד שמבין את שפתם.